

Alvorlig syke barn får ikke nødvendig tannbehandling

Alvorlig syke barn blir ofte glemt når det gjelder tannbehandling. Det kan resultere i store skader på tennene. Dette blir tema på et viktig seminar til høsten.

Tidende møter nestleder i Norsk forening for pedodonti, Hilde Nordgarden på jobben hennes ved TAKO-senteret på ettermiddagen, samme dag som hun har vært på Rikshospitalet og trukket fire tenner på en treåring. Gutten har ligget på sykehus store deler av sitt liv, etter at han fikk kreft da han var en 4–5 måneder gammel baby. To ganger er han blitt levertransplantert.

– Så syke barn trenger ekstra mye energi. Det tar på å være syk og kroppen trenger kalorier, forteller Nordgarden. Behovet for energi kompenseres ofte blant annet med søte drikker som inneholder mye av det barnet trenger.

Gutten i dette tilfellet er ikke så flink til å spise, så han har fått mye å drikke på flaske. Det er selvfølgelig helt riktig at barnet får dette, det er ikke det som er poenget. Det er ikke sånn å forstå at tannlegen skal komme med pekefingeren og si at det er galt å gi barnet denne ernæringen. Men når man gir den, må det følges opp med at man passer på tennene. Det er det som har manglet i dette tilfellet, og som mangler i så mange andre tilfeller. Det må være et samarbeid mellom de ulike personellgruppene som behandler barnet, og man må tenke på hvem som bør trekkes inn som ikke er der. For eksempel tannlege, eller tannpleier. Og i dette tilfellet er det, som ofte ellers, et samarbeid mellom ernæringsfysiolog og tannlege som har manglet.

– Foreldrene til denne gutten har etterlyst kontroll av tennene, uten å ha fått det. Han ble riktignok henviset til tannbehandling før tiden av helsesøs-

ter, men på det tidspunktet var alt i orden. Problemene er kommet senere, og da har det ikke vært noe tannhelsepersonell inne i bildet. Nå var det gått så langt at jeg ikke hadde annet valg enn å trekke de fire fortennene. De andre tennene er friske, så dette er helt klart et resultat av flaskedrikkingen.

Dette er bare et eksempel for å illustrere hva Hilde Nordgarden er opptatt av. Nemlig samhandling omkring alvorlig syke barn. Og hennes hovedansvar, som tannlege og snart ferdig pedodontist, er selvsagt barnas tannhelse.

– Tannbehandling av alvorlig syke barn er viktig, og ikke bare for tannhelsens skyld. Det er en kjensgjerning at disse barna ikke må få infeksjoner. Likevel forsømmer vi oss når det gjelder å passe på tannhelsen deres, enda man vet at munnhulen er innfallsporten for bakterier. Det er dessuten viktig å unngå smerter.

– Det er altså flere grunner til at sykehusene bør fatte interesse for tannhelse, eller at tannhelsetjenesten melder seg på i sykehusmiljøet. Mitt anliggende er ikke å si hvem som burde ha gjort hva, eller hvem som skulle ha tenkt. Det viktigste nå er at tannhelsetjenesten kommer inn i bildet og sørger for at de små og alvorlig syke pasientene får den behandlingen de så absolutt har behov for og krav på.

– Det er mangel på kompetanse, også i tannhelsetjenesten, når det gjelder dette med å samarbeide med andre helsedisipliner. De aller fleste pasienter får god hjelp. Men det er noen som faller mellom alle stoler. Dem må vi gå inn for å fange opp, sier Nordgarden. Hun legger til at de har jobber på flere fronter for å få dette på plass.

– For ikke lenge siden møtte vi politikerne på Stortinget. Det virket som de hørte på oss og skjønte hva vi sa.

Og nå inviterer NFP tannhelsetje-

Hilde Nordgarden engasjerer seg for at alvorlig syke barn skal slippe å slite med dårlige tenner i tillegg til sykdom.

---

nesten til sitt årlige seminar, denne gangen med alvorlig syke barn som tema. 12. og 13. november skjer det, i Tønsberg. Da blir det anledning til å lære mer.

Første dag begynner med en bolk om tannskader og nyheter innen behandling av traumer, ved universitetslektor Anne-Lise Maseng Aas. Dette er et viktig og stort område innen pedodontien, og et felt som også krever samhandling. Og så kommer overlege Kjersti Storhaug og snakker om behandling av kreft hos barn. Dag to er viet tannhelse hos barn på sykehus og tannhelse hos alvorlig syke barn samt

erfaringer fra samarbeid mellom tannhelsetjeneste og sykehus. Spesialtannlege Eva Edblad kommer fra kompetansesenteret i Tromsø, og ved siden av Nordgarden kommer spesialtannlege Nina Skogedal fra TAKO-senteret. Førstemanuensis Marit Slåttelid Skeie fra Seksjon for barnetannpleie ved Universitetet i Bergen kommer også. Med flere.

– Det er bare å melde seg på. Vi begrenser deltakerantallet til 180, og flere er allerede påmeldt fra vertsfylket Vestfold og nabofylkene Buskerud og Telemark. I fjor ble seminaret i Trondheim fulltegnet, så det lønner seg

å være tidlig ute, sier Nordgarden, og legger til at det er mye å hente sosialt. Det vet de som har deltatt tidligere. Og til slutt blir det, tradisjonen tro, paneldebatt.

– Det er blant annet for at diskusjonen skal kunne forløpe noenlunde ledig at vi begrenser deltakerantallet på seminaret, sier Nordgarden og oppfordrer interesserte til å være tidlig ute. Påmeldingsskjema finnes på www.nfpedodonti.no.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi